Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

Серало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШОАТТА, 3 СЕНТЯБРЬ, 1988 ШУ. ★ № 106 (7609). ★ Мах 3 кеп.

КПСС ЦК ПОЛИТБЮРО

1 сентябре хиннача заседане КПСС ЦК Политбюрос йийцай РСФСР Нечерноземни зона юртий районашка газификаци чакхъяккхара правительства кийчъяь паччахьалкхен программа. ПрограммагIа лаьрхIа да керттерча даькъе 1995 шу тIакхоаччаш Iалама газаца юрташка баха нах, коммунально - бытовой учрежденеш, регионера колхозаши совхозаши, хIаьта иштта продукци чакхйоаха предприятеш, хьайбаш леладу фермаш газаца Iалашъе.

Из декхар кхоачашдара лаьрхIад дикка дукха финансови а материальни а ресурсаш хьожае, целевой лаьрхIа хьалъергья Ямал — Нечерноземье яха магистральни газопровод, шерра йоаржаяь газораспределительни сеть, газонаполнительни станцеш, бытовой газови аппаратурана сервисни гIулакх дара йола базаш. Хьаянза яргйоацаш лаьрхIай проектироване организацеши кооперативаши, газови сетеш хьалъелгеи царна эксплуатаци елгеи, газоснабжене объекташ хьалъеча, ерригача союзни республикашкара комсомол, студенчески отрядаш юкъеозалга чакхдаккха а.

Дош дувцача хана белгалдаькхар, де лаьрхIа гIулакхаш кхоачашдар боккха политически, социально-экономически лоархIам болаш долга. Цо таро хулийтаргья Нечерноземья юрташка эргалонаш яра декхар тоцаме кхоачашде, бахача наьха вахара боарам лакхбе, юртбоахама продукци йоаккхалга белггала тоаде.

Политбюрос йийцар мехка бовзаш болча Iилманхоехи специалистехи латташ йолча комиссе рекомендацей ларда тIа кийчъяь. Аральски форда районера экологически хьал овлангара тоадара йола СССР Министрий Совета предложенеш. Белгалдаькхар, толхаяь йола Приаралья районашкара экологически равновеси юхаметтаоттаяра Аральски форд метталоаттабара радикальни гIулакхаш чакхдаханза дарг д о а ц и л г а. Къаьстта теркам тIабахийтар хин ресурсех рациональни пайда эцалга, лаьтта леладара системашта хий Iоадара прогрессивни гIулакхаш практикана юкъедоаладар боккха лоархIам болаш хилара.

1988 — 2000 шерашка шеррача боарамех чакхдаха лаьрхIад оросительни а коллекторно - дренажни а системашта реконструкци яра балхаш. Хиш дехкача лаьттай йоккхийча массиваш тIа гIирсаш хьалделга соцадаьд. Амударья, Сырдарья дельташка а Аральски форда чу а додача хин тоатолаш гарантированно чуухилга Iалашдара бакъахьа хургдолаш лаьрхIад хиш дехкараи боахама гIулакхаштен пайда эцара лимиташ оттаелга.

Белгалдаькхад, боккха политически, социальни лоархIам бола декхар Приаральера санитарни а эпидемиологически а хьал тоаделга хилар. Лоаццача ханашка тоаде деза бахача наха медицински гIулакхаш делга, унахцIено лораяра учрежденеш, водоснабжене объекташ хьалъе еза, поселкай, районни центрай, городий санитарни хьал тоаде деза.

Заседане могаяьй М. С. Горбачев 1988 шера июле Польски Халкъа Республике официальни доттагIлен визитагIа вахача хана оттаяь предложенеш чакхъяхара йолча мероприятей план. Цу тIа теркаладаьд иштта польски лаьтта хиннача дуккхача вIашагIкхетарашкеи даьча къамаьлашкеи хьахинна хетараш а уйлаш а. Хаьдда белгалдаьд экономически духовни сферашка цхьана гIулакхаш леладелга тоадара, Iилман культураи даькъера, кагирхой организацей линегIара контакташ, шинна мехка гражданаш дIа-юха ухилга шердара де дезараш.

КПСС ЦК Политбюро дийцар иштта коммунистически парте чурчеи арахьарчеи политика цхьадола кхы дашаш а.

ЦХЬАНА ДУ ТОХКАМАШ

Полета управлени ю центр, 1 сентябрь. (ТАСС). «Мир яхача комплекса борта тIа Московски ханах 9 сахьат даьлча шоллагIа балха ди дIадоладир советско-афгански экипажо, хIаьта ах бийса яллаца болх беш а хилар.

Цхьана еча полета дикка йоккха моттиг дIалоац «Шамшад» яхача экспериментий программа, цунна юкъе доагIа Афганистан республика территоре тIа визуальни хьажар а сурташ дахар а. Уж балхаш космонавташа кхоачашду КАТЭ-140 яхача стационарни фотоаппарата, каралелаеча камерий, МКС-М яхача -спектром е т р а й, Спектр-256 новкъосталца. Хьанийцача информацех пайда эцарга мехка Iилмани халкъа боахамен дуккхача доакъой хьашташ кхоачашдеча, цу даькъе мехкдаьтта, газ, кхыдола пайдане оахкалаш, хIаьта иштта лаьттан кIалхарча хин запасаш лахара а.

Советско-афгански Iилман программа лоархIамегIа барех цхьа лостам — сага космически полета хьалашка организма адаптаце башхалонаш дIахо Iомаяр. Цудухьа Ляхов Владимира, Поляков Валере, Абдул Ахат Моманда кхоа-ашъю медицински экспериментальни комплекс, уж еча хана тохкамаш ду космонавтий болх бе магар миштад хьожаш, тохк дозал доацача еча воздействие профилактика средствай эффективность.

DIайолаьй боелогически экспериментий сери, из ю, масала, белковни кальциевни обмена башхалонаш Iомаяра, хIаьта аквариумни чкъаьрилгеи хлореллайн хьокхамагIа — чоалханера экологически система чIоагIал миштий хьажаран.

Титов Владимири Манаров Мувсаи селхан «Айнур» яхача установка тIа эксперимент еш хиннаб. из ю микрогравитаце хьалашка белкови препаратий монокристаллаш яхача технологена обработка яра. Тахан интерферона парти электрофоретич е с к и цIенъеш хургба уж, доахаргда лаьттан атмосфера оптически характеристикай къоастаяра цхьадола бустамаш.

Космонавташ бIарччача дийнахьа транспортни кемаш тIара индивидуальни снаряжени хувцаш хургба, хIана аьлча, Ляхов Владимири Абдул Ахад Моманди лаьтта юха Iобоссаргба «Союз-ТМ-5» яхача кемаца.

Лоро-тохкамхочо Поляков Валере даьча тохкамех верригa пхи космонавт могаш а маьрша а ва.

НГIАССР халкъа тIахьожама комитете

НАХ КХАЧАНЦА IАЛАШБАРА—ТЕРКО А ТIАХЬОЖАМ А

Укх шера 31 августа НохчГIалгIай АССР халкъа тIахьожама Комитета шерьяь заседани хилар. Цунна юкъе дакъа лоацаш хилар СССР КНК орготдела заведующи Н. А. Журавлев, НГIАССР Министрий Совета председателе хьалхара заместитель, председатель А. И. Воронкин, КПСС обкома юрта боахамен кхачан промышленностен отдела заведующи В. П. Борискин, республика халкъа тIахьожама городской районнии комитетий председателаш.

«Хьувкъам чуийца баккхара, доакъар кийчдара, юртбоахама продукце закупкаш яра, кхачан фондаш дIа-хьа нийсъяра, кхачан продукташ йохкара торговли вIаштIехьъяккхара тIехьатетта йиш йоацаш де дезарех йола» доклад йир НГIАССР КНК председателе П. Г. Кащеева.

ЦIенхаштта теркам тIабахийтар ка бола ялат чуийца даьнна доллаше а ялата закупкай план республико 40 процент мара кхоачашъяь ца хилара. Хьатташка ялат дукха да. Цхьайолча моттигашка талхаш а латт. Хiаьта халкъа тIахьожамхоша из ла йиш йоаца хIама зец.

Ледара да баьцадааран дIадохьийтилга а. Алхха 10 процент мара план кхоачашъяьц.

Новкъа хете а, халкъа тIахьожама цхьайолча городскойн районнии комитеташа шоай гIулакх бе-башха ца хеташ кхоачашду. Царех цхьаяраша вIалла дийца а дац ялат мишта чуэц, юртбоахама продуктай заготовкаш мишта ю, доакъар мишта кийчду.

DIахо докладчико дийцар НГIАССР городашкен юрташкеи продукташ йохкара торговли вIаштIехьъяккхарах дола дешаш.

Г. Грозней районни центрашкеи хадданза ярмаркаш ю юртбоахама продукташ йохкаш торговле организацеша, совхозаша, колхозаша, агропромышленни комплекса кхыча предприятеша даькъа а лоацаш. Цох беркат доал баха нах продуктаща Iалашбара. Холодильни оборудоване порядок оттаеш я, торгови сете дулх хьатIакхахьа кхы тIа а рефрижераторашкъоастаяьй.

Кхачан товарашта фондаш дIа-хьа нийсъяра цхьадола гIулакхаш даьд республика Министрий Совето, Госплано. Халкъа тIахьожама республикански комитетои Госторгинспекцеи оттадарагIа кьаьстта дефицитни продукташ йохкача порядок оттаеш я.

Бакъда, техкача гучадаьннараша хьахьокх бахача наха деш дола гIулакх тоадеш торгови предприятей цхьаболча кулгалхоша шоай болх ледара эргабоаккхаш хилар.

Торговле министерствас (нн. Зубков, Гажаев), респотребсоюзо (нн. Гуржиханов,

(Инстедоалар 3-ча оагIо тIа).

Яхьа дневник

ЛаьрхIар кхоачашду

Шийтталагiча пятилетка кхоалагiча шера паччахьалкхен плани тIаийца социалистически декхараш тIехкхоачаш ца деш цхьаккха бутт дIабахийтабац «Кавказэнергомонтажизоляция» яхача специализированни управлене Грозненски участка коллективо.

Доагора - энергетически ресурсаш кхоеш болх бе харах цо 26 августе рапорт делар дерригача технико - экономически хьокхамех йола бархI бетта план кхоачашъярах.

Къаьстта дукха балхаш даьд номер шиъ йолча ТЭЦ-а турбогенератораштен паропроводаштен ремонт еча. Уж дерригa балхаш графикал дикка хьалха чакхдаьхад. Теркам тIаозаш да уж балхаш дIадахача шерачул сихагIеи дикагIеи деш хилар. Из вIаштIехьдаьннад бригадни хьисапе къахьегаш хиларца. Из бахьанце тоаннай производственни дисциплина, массехказа лакхъяннай къахьегама овсарле.

Укхаза къаьстта хьинар лакхдаларца белгалбаьнна болх беш ба изолировщикаш К. Темирсултанов, Ф. Расуев, З. Магомадова, плотник И. Пашаев, штукатур Х. Катаева, кхыбараш.

Участка коллективо дош деннад укх шера кхаь дийнахьа болх бе тоъаргйолаш материалаш. бийдал кхое. Цо вIаштIехьдоалийтаргда пятилетка кхоалагiча шера декхар ханал дикка хьалха кхоачашде.

Деша дай бац

Шийтталагiча пятилетка кхоалагiча шера план ханал хьалха кхоачашъе дош деннад «Чечингушстрой материалы» яхача производственни объединененa чуйоагIача Грозненски № 1 йолча гIишлон материалий комбината коллективо. Чакхбаьннаб бархI бутт. ХIанззалца баьча балха итогашка хьежача гуш да тIаийца декхараш меттел паччахьалкхен план а цар кхоачашъе гаьна йолга.

Продукцена поставкаш яра план 73 процент мара кхоачашъяьц, хIаьта смежникашта дIакхачийтаяц 572 эзар сома маьха продукци.

Ах миллионал совгIа да товарни продукци арахецара даькъе комбината тIадиса декхар.

Къахьегама овсарле лакхъяра бархI бетта задани 83 процент мара кхоачашъяьяц. Арахецача продукцега дIадодар оттабаьча боарамал дикка дукхагIа хиларах, бийдал, электроэнерги, кхыйола матéриалаш зехьа йоаярах паччахьалкхенна комбината коллективо даь зе 198 эзар сома маьха да.

Паччахьалкхен декхарех къаьстта ца лоархIаеш хьайоагIа Гускаев Мувса керте латта кирпишк арахецача цхьоалагIча цеха коллектив. Укх шера бархI бетта цо ара ца хецаш йисай 8 миллион гаргга кирпишк.

Уж дерригa кхоачамбоацараш хьахиннад администраце, партийни, профсоюзни организацеша къахьегам лерттIа вIаштIехь ца баккхарахи, наьха йоакхо во еш хиларахи.

Кхоана—мехкдаьттаи газовии промышленноста болхлой ди

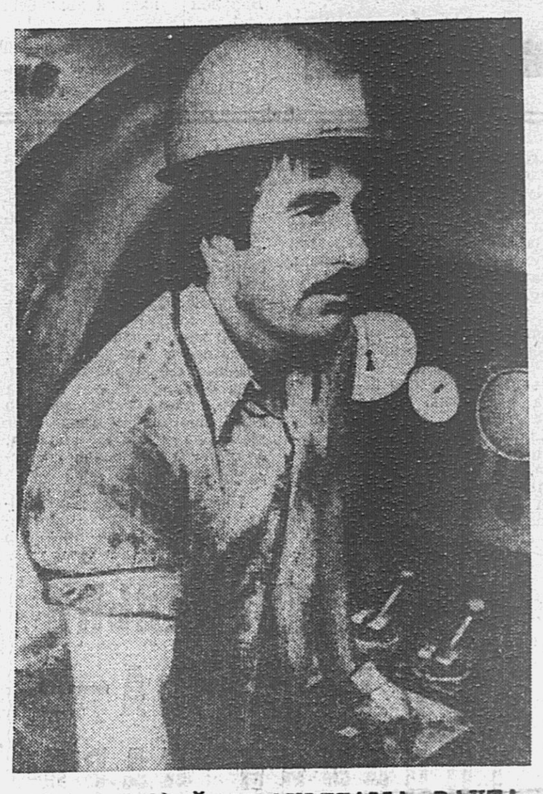

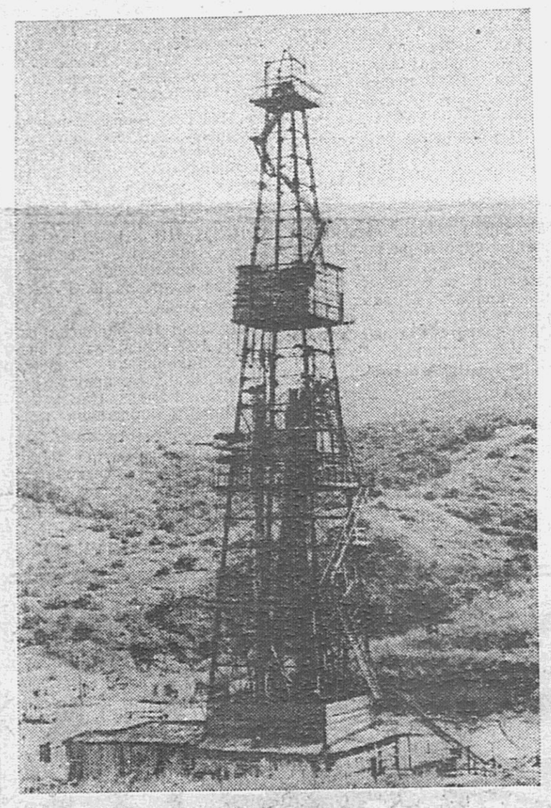

БУРОВИКИЙ КЪАХЬЕГАМА ВАХТА

Мехкдаьттаи газовии промышленноста болхлой цIейна сийленца накъабахара, шийтталагIча пятилетка кхоалагIча шера план ханал хьалха коачашъяра доккхий социалистически декхараш тIаийцар Горячеводски бурув тохара балхий управлене бурувдеттараша, инженерно-технически болхлоша, гIулакхерча наха. Уж декхараш толаме кхоачашдара шерра социалистически яхь йоаржайир УБР буровой коллективаша. Цу яхье хадданза хьалха а латташ, башха-дика къахьегама толамаш доахаш хьайоагIарех я укх шера Кагерманов Iабдурахьмана кулгалдеча «Брагуны-94» яхача буровой коллектив. ПроектагIа 5050 метр бурув а теха, из скважина яккха езаш бар бурувдеттараш. Балха тIа цхьаккха тайпа хьовзам ца хулийташ е авари ца еш, ханал хьалха из скважина яькхка бовла дош денна дар буровикаша.

Цар дош чIоагIа хиннад. Шоай профессиональни цIейна дика къахьегама совгIат а кийчдаь, накъабахкаб уж. ПроектагIа скважина йоаккхача тоха лаьрхIа бурув тоха даькхар цар август бетта хьалхарча декаде. Графикал биъ бутт хьалха яькхка баьлар уж из скважина. Дикка тIехкхоачашъяьй къахьегама овсарле лакхъяра, бурув деттача хIара станоацца бетта бурув тохара коммерчески сухала задани а. Бурув тохарга дIабода мах лохбарах, химически реагенташ, электроэнерги, утяжелитель, кхыйола материалаш кхоярах укх шера буровой коллективо ах миллион сом гаргга пайда баьб паччахьалкхенна.

Уж толамаш доахача дизза дакъа а лоацаш, хьинаре къахьегаши даьм социалистически яхье хьалха латташ бола лаьттан ченаш техкараш кIезига бац цу бригаде. Царех цаI ва пхелагIча разряда бурувдеттар, къахьегама коллективе совета член Берсанов Вахид Даудович. Кхойтта шу дизад цо бурув деттача болх бу, царех бархI шера бурувдеттар волаш къахьеташ ва из. Бурув деттача техникаш Iалаьмате дика кхеташ ва. Цудухьа цо бурув тохара технологи толхаяь моттиг нийсъеннаяц.

Юкъарча балха тIа а доккха дакъа лоац цо. УБР дикагIвола кагирхой хьехамча лоархIаш ва из. Кхерамзлен техника общественни инспектора декхараш а хадданза цIена кхоачашдеш хьавоагIарех а ва.

Иштта хьинаре къахьегаш, балха тIа доккхий толамаш карагIдувларах «Социалистически яхье котаьннар» яха массехк сийлен Знак еннай, духха сийлен грамоташи ахчан премеши тийннай Вахида.

Буровой коллективе эгара дикаIйола вахта лоархIаш я Берсанов Вахида яр. ХIанз чIоагIье езаш я скважина эксплуатационни колонна. Из бехктокхаме декхар цун вахта коллективана тIа а дуллаш, цу хьакъе вахта лаьттан ченаш техкарашца дагабоалаш ба буровой начальник Кагерманов Iабдурахьмани буровой мастер Газорянц Владимир Рубеновичи.

СУРТАШ ТIА: 1) бурувдеттар В. Берсанов; 2) Бурувдеттарий вахта болхлошца дагабоалаш ба буровой начальник I. Кагермановн буровой мастер В. Газорянци; «Брагуны-94» яха вышка.

И. ПЛИЕВА сурташ.

ХУРГБОЛЧА ХЬУВКЪАМА ДУХЬА

Геттара халача хаоттама хьалхашка къахьегаш ба укх шера Назрановски района кхаш леладераш. Каст-каста дийлхача догIаша вIаштIехьдалийтанзар ший ханнахьа ка бола ялаташ чуэца. Из бахьан долаш тIехьаяха езаш хилар кхыдола кхашкара балхаш дара ханаш а, къаьстта гурахьа дIаювргйолча культурашта, зяба лаьтта ахар.

Цу тайпара хала дале а, шоай низ дIакхоачар ду районе кхаш леладераша, юхе хIама ца юташ укх шерара хьувкъам чуэца, тIадоагIача шера ма хулла тешамегIа лард йолла гIерташ.

Гурахьа дIаюврг й о л ч а культурашта лаьрхIа районе гIолла укх шера 8710 гектар лаьтта кийчде дезаш ба совхозий кхаьхьегамхой. Цунах Дауда хана парламент хьалхIанзле 3265 гектар кийчдаьд, цул совгIа 1262 гектар зяба аьхад. Районе хадданза из болх беш 27 трактор я. Уж йоацаш, доакъар Iалашдечара, кхытайпа юртбоахама балхаш дечара мукъаяьнна трактораш а цхьан юкъа мукъагIа лаьтта аха дIаувттаю.

«40 лет Октября», «Назрановский», «Экажевский» совхозашка кхай картограммашка хьежжа, эш-эшача органически а минеральни а удобренеш товсаш лаьтта хьаьнду. «40 лет Октября» совхозе из болх беш «Назраньсельхозхимия» объединенера бIарчча отряд йоалл.

Хьувкъам алсамбаккхара лоархIаме хIама да юртбоахама культураш интенсивни технологегIа кхеяр. Iилмо а практико а бакъдаь гIулакх да из. ХIаьта тха районе укх шера планагIа кхо эзар гектара тIа дIаде дезаш да цу хьисапе гурахьа дIадув ялат. Цунах «Назрановский», «40 лет Октября» совхозашка цхьацца эзар гектар, «Экажевский» — ялх бIаь гектар, совхоз - техникуме — кхо бIаь, «Маяк» — цхьа бIаь гектар лаьтта дIалоацаргда интенсивни технологех кхеергйолча цу культуро. Цу хьисапе из дIаера ерригача совхозашка хIана дац, аьнна удобренеш а тайса кийчдаьд лаьтта.

ТIатеIIа Iалашдеш да районе гурахьа, ювча культурай фу а. DIадера эша кIа, план 1660 тонн йолаш, 26 август хьатIакхоачаш 1576 тонн Iалашдаьд, мукх эшачул 45 тонн духхагIа, рожь — 700 тонн.

TIадаларга диллача кIа 245 тонн цхьоалагIча, 400 тонн шоллагIча, дисар кхоалагIча классагIа да, хIаьта мукх цхьоалагIча классагIа — 160 тонн, шоллагIча — 280 тонн, дисар — кхоалагIча.

DIадера фу кийчдар хьанийцача, района боахамашта юкъе хьал дикагIа совхозтехникуме да. Планал дукхагIа кIа 65 тонн, мукх 120 тонн Iалашбарал совгIа, дерригa фу тIадаларга диллача лакхача боарамга дIакхоачадаьд цу боахаме. Иштта дика йоакхо яьй гурахьа ювча культурай фу Iалашдара «Назрановский», «40 лет Октября» яхача совхозашка хьал вогIа да. Масала, «Экажевский» совхозо дIадера 60 тонн гаргга кIа эш. Цунца цхьана из кхоачамбоацар юстаргдаккха а хала хургдац. Цу боахамашта новкъостал дергда совхоз - техникумо, 200 тонн кIан 100 тонн мукхи планал дукхагIа Iалашбаьча «40 лет Октября» совхозо.

Гурахьа дув ялат хIара шера 25 сентябре дIаде доладу оаха. Тха района толашагIа йола агротехнически ха я из. ХIаьта из хьатIакхачалехьа гурахьа ювча культурашта деррига лаьтта аьха даккха а дIадера Iалашдаь фу деррига а цхьоалагIчеи шоллагIчеи классашка дIакхоачаде а тха района юрта боахама къахьегамхой низ дIакхоачаргхиларах теш. Цу гIулакха оарцагIъяьхай оаха ерригача совхозий агрономически службаш а.

М. МАРТАЗАНОВ,
Назрановски РАПО керттера агроном.

БОАЛА ТIЕХЬА БОАЛ БОАККХАШ

КIезига халонаш эттааяц ялат чуэца болабелча гIоне Сунженски района Кирова цIерагIча колхоза механизаторашта хьалхашка. Из лоархIаме болх гергагIертача деношка собрани хилар укхаза. Цига колхоза правлене, парткома, профкома кулгалхоша, керттерча специалисташа теркам тIабахийтар атта доацача хаоттама хьалашта. Каст-каста дийлхача доагIаши хьийкхача михон дукха ялат лаьтта Iодужадаьд, толхадаьд. Цул совгIа кхашка чIоаггIа йоархI а яьннай. Цудухьа мело да еш, хIара сахьатах пайда эцай дIадахьа деза гIулакх.

Комбайнераша нийса кхетадир шоашка даь къамаьл. Уж беррригаш а, кхыметтел дуккха шераш хьалха денз болх беш хьабоагIараш а тIехьа кхашка гIолла бIарг локхаш чакхбаьлар, де дезачун зем баьккхар, ялат ца дойтташ кхаьхьегара дикагIдола наькъаш лехар.

Хьокхаш дола кIа, мукх, кен хьалхагIа касарегIа Iодиллар. Из деча доккхагIдола дакъа юкъедихьараш комбайнераш Душин Александр, Кольянко Петр, Арьков Анатолий бар. Норма 12 гектар йолаш, дийнахьа 20 — 25 гектар хьокхар цар. Касараш докъаделча мара арабалензар ялат чуэца.

Цхьабакъда, хаоттамо балха ший «график» оттайора. Цудухьа хела нийслора Iурра денз болх ца беш баьгIа нах делкъа ха хьатIакхаьчача комбайнашта ховша безаш. ДукхагIйола ха кхай тIа йоаккхаш къахьегар йоккха опыт йолча комбайнера П. Исаева. Колхоза комбайнерашта юкъе яьржача социалистически яхье цахаддаш толамаш доахар цо. Дукха тIехьа ца бусаш ялат чуэцара деррига шоай хьинар дIалуш бар цун къонгаш Увайси Идриси. Уж а шоай да санна комбайнераш ба. Царех дIакхийттар колхозхошта новкъостала баьхка комбайнера говзал йовзаш бола «Октябрьнефть» НГДУ болхло Корниенко Павел, Карабулакерча химически реагентий завода болхлой Тепайлов Александр, Кравченко Анатолий, Черепов Александр, Лукошин Анатолий. Комбайнерашта иштта дика дIадоладаь гIулакх боккхача безамца хьаллаьцар ялат хьатта дIакхуьхьаш болча шофераша Машхоев Ахьмада, Машхоев Султана, кхычар.

Колхоза правленена хьалхашка доаллача Сийлен улга тIа цIе вымпел ягIа. Из 412 тонн ялат аьрдача комбайнера П. Исаева сийна егIа я.

Цхьабакъда, ялат чуэцарах далац гIулакх. Комбайнаш кхай тIара дIайолхаше а, гучайоал волокушаш тIехьа йола тракторашъ. Уж лелаеш ба механизаторашъ Н. Клюшин, А. Костенко, А. Разин, С. Гарданов, Б. Боков, А. Балкоев. Чах аргIаш деш ба уж.

Кастта дIайолалу гота. Боала тIехьа боал боаккхаш йолх нохараш тIехьадийза йола тракторашъ. Гаьна мичай гурахьа дув ялаташ дIаде деза ха. ХIанзле аьха Iодиллад эзар гектар совгIа лаьтта.

А. УРОЖАЕВ.

Мехкдаьтта промышленноста болхлошта Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яларах дола НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Дуккхача шерашка хьаьнала болх барахи общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лацарахи Нохч - ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Сийлен грамота лойла:

Адов Виктор Кирилловича — тІоанашкара мехкдаьтта дукхагІа даккхареи скважинашта капитални ремонт яреи управлене начальника.

Ансаров АбдулвахІид Магамедовича — «Малгобекнефть» НГДУ мехкдаьттеи гази йоаккхача оператора.

Демидов Аркадий Александровича — «Грознефть» объединене бувзама контора электромонтера.

Докуев Салман Хасанбиевича — бурувдеттача балхий Старопромысловски управлене ведущи иженера-технолога.

Растегаев Иван Павловича — МагІалбикски УБР буровой начальника.

Спирин Дмитрий Филипповича — Ташкалински УТТ водителя.

Самойленко Виктор Николаевича — Грозненски газ чакхйоаккхача завода технологически установкай ремонт еча слесара.

Чавдаров Эдуард Дмитриевича — кустовой информационно - вычислительни центра сектора начальника.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума къе председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь С. КОЖУХОВСКИЙ.

г. Грозный,
1988 шера, 10 август.

●

«Грознефть» производственни объединене болхлошта «Нохч-ГІалгІай АССР мехкдаьттаи газеи промышленноста заслуженни болхло» яха Сийлен цІи яларах дола НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Мехкдаьттаи газеи промышленность дегІайоалаеча дика гІулакхаш карагІдувларахи общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лацарахи «Нохч - ГІалгІай АССР мехкдаьттаи газеи промышленноста заслуженни болхло» яха цІи лойла:

Катков Виктор Киреевича — «Грознефтегаз» управленен слесара.

Мальцев Михаил Васильевича — «Октябрьнефть» яхача мехкдаьттеи газеи йоаккхача управлене начальника.

Хадзиев Махьмуд Эдельбиевича — бурув деттача балхий Карабулакски управлене бурувдеттачун гІончана.

Щербаков Федор Ивановича — «Старогрознефть» мехкдаьттеи газеи йоаккхача управлене цеха начальника.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума къе председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь С. КОЖУХОВСКИЙ.

г. Грозный,
1988 шера, 18 август.

●

Нов. Т. Ф. Малюкована «Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни экономист» яха Сийлен цІи яларах дола НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Республика экономика дегІайоагІача дика гІулакхаш карагІдаларахи общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лацарахи «Нохч - ГІалгІай АССР заслуженни экономист» яха Сийлен цІи лойла **Малюкова** Тансия Федоровнана — «Грознефть» производственни объединене планово - экономически отдела начальника заместителя.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь С. КОЖУХОВСКИЙ.

г. Грозный,
1988 шера, 18 август.

●

Нн. І. А. Дохшукаевна, С. Н. Кельбаса «Нохч-ГІалгІай АССР транспорта заслуженни болхло» яха Сийлен цІи яларах дола НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Автомобильни транспорте дика гІулакхаш карагІдаларахи общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГІалгІай АССР транспорта заслуженни болхло» яха Сийлен цІи лойла:

Дохшукаев Іадсалам Алаудиновича — технологически транспорта Старогрозненски управлене водителя.

Кельбас Степан Никитовича — технологически транспорта Грозненски управлене водителя.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь С. КОЖУХОВСКИЙ.

г. Грозный,
1988 шера, 18 август.

Ленински комсомола 70 шу дизара накъадолхаш

Из массанена в о в з

ЗІамигачоа а воккхачоа а районе вовзаш ва Имагожев Іалаудин. Из духхьал къамаьла а яхац аз.

Со хеза вар комсомола ветерана, ВЛКСМ райкома дикагІа волча помощника тІемеи къахьегамеи наькъах. Аз хеза вар ях, хІана аьлча, хІанзалца хьа юхь-духьала цунца вІашагІкхетар хиннадацар са.

Цудухьа «Электроинструмент» яхача Назрановски завода территоре тІа механически цеха контролер сона вовзийтача, из Имагожев Іалаудин ва аьлча, тешаназар со. ХІана аьлча, сел къонен кадайи вар из. Нагахьа хьалхагІа гаьнаро Имагожев хьа а гойта из фу саг ва аьнна сайга хаьттача хьалхара зІамига саг ва ца аьлча, цох ала хІама дацар са. ОагІора яьккха туллаш вайнаьха кий, кизга сайна къегаш азиатски иккаш, цІена яьша модж бІаргаяйча оалалургдацар цун 81 шу да, аьнна. Цун вахаре дуккха а чоалхане шераш хиннад, аьнна.

...1920 шера 15 июле Назрановски района Наьсар-Керте яхача юрга вІашагІъеллаяр ГІалгІайчене духхьашхара комсомольски ячейка. ХІаьта цу шера 27 августе хилар Назрановски Округа коммунистически кагирхой союза хьалхара конференци.

А. Имагожева дувц:

— Болхлойи ахархойи кагирхой союзе (цу хана иштта оалар комсомолах) со эттар 1920 шера 2 мае. ХІаьта Наьсар-Керте комсомольски ячейка вІашагІъеллача со секретара заместителалла хержар. Комсомольски секретарь Газгиреев Салман вар. Оалаш ма хиллара чухь са доацаш майреи комсомола гІулакха тешаме саги вар из — яхаш дагалувц Имагожева. — Цу хана комсомоле отташ вола саг денали кьонахчали долаш хиларал совгІа бакъдолчун позице тІа латташ хила везаш дар. ХІана аьлча, юрташта гонахьа, лоамашка, лелаш белогвардейцех юхе йиса отрядаш, тайп-тайпара бандаш яр. Вешта кхьметтел юрташкарча бІаьхийчари моллашеи шоай хур-могар дора комсомольцашта нах духьал бахара, тхо даьлах даьнна да, яхаш. Шоаш къайлагІа мел леладаь бІеха гІулакхаш тхона хьатІадахка гІертар уж. ЧІоагІа чоалханеи бехктокхамеи декхараш латтар цу хана комсомола хьалхашка. Халонаш шортта яр. Цхьабакъда, цІаккха а оаха хала да, аьнна хезанзар цхьаннена а. Вешта латкъа саг а вацар. Цу хана партийни организацеш юрташка коммунисташца хиларах йоацаш ма ярий. Тхо дар-кх юрташка дола Советий Іаьдал. Цудухьа тха хІара гІа, оаха мел деш дар советски Іаьдала гІулакхаш хиларах тарра тІаэцар наха.

Комсомольцаша чакхйоахар коллективизаци, хьалхара кооперативаш вІашагІйохкача гІо дора. ГІалаташ доацаш чакхдоахалацар уж гІулакхаш. Масала, «Ленинский путь» яха колхоз Іоюллаш юхьанца кхьметтел коатІара оалхазараш а: котамаш, москалаш, боабашкаш а тІехьа дІаязйир оаха: тІехьагІо из гІалат дІадаькхадале а, бакъда, кІезига моастагІий хьахиланзар из бахьан.

Комсомольски собранеш чакхйоахача хана лаьрхХІа ха увтаде дезача кхаьчадар тхо. ХІана аьлча, хийла моттигаш нийслора кулакаша тийшача балхах кІийле а йий дов деш.

— Цкъа сон Котиев Азмат-Гирин Галашка долхаш дар дешарн йоазуви ца ховлга дІадаккхара клуб вІашагІйоллара, — яхаш дувц Имагожева. — Цига хьуна юкнаькъ тІа кІийлен тІа нийсделар тхо. Цхьа бІарг хьежа зе ца хулаш кІалхара даьлар тхо. Цу шерашка чІоагІа даьржа дар комсомольцашта, активисташта кІийленаш елга, вІаши довнаш делга.

Іоажалах кхерацар цу ханара комсомольцаш. Уж кхерар шоаш дІадоладаьр юкъаГІа дисар.

Имагожевца къамаьл деш цунга хаттар де безам а болаш бакъда, цун дувцар юкъагІа ца даккхар духьа ладувГІаш загІар со. ЮхХера а цу тайпара моттиг нийсъелар:

— Іалаудин Албастович, мишта нийсделар ВКП(б) члена кандидаталла хьо дІаэцалга 1931 шереп, хІаьта парте дІаэцалга 1938 шера мара ца хинналгеи?

ЦІаьхха цец а ваьнна сона бІарахьежар из. ТІаккха согІ къахеташ санна аьлар:

— Вузе КПСС истори Іа Іомадаьлга-м гуш да, кІант, бакъда, хьона йовзийтар лоацца курс мара яц. Цунна бехке хьо вац. Вай массадарган а да бехке из иштта нийсдалара. ГІулакх сенах латт аьлча, 1931 шерагара 1938 шерага кхаччалца парте саг дІаэцацар. Цун мугІараш «цІендеш» дар.

1941 шера 22 июне баь хоам боацаш вай Даьхенна тІалетар фашистски Германи. Партен комсомолои тІахьехарах Нохч-ГІалгІайчеи организацера фронте вахар 10 эзар совгІа комсомолец. Царна юкъе дукха мехкарий а бар. Имагожевга иразе дакъа кхаьчар: нохчехи гІалгІаехи хьалхарча кадрови эпсарех вар из.

ХІанз ладувгІаргда вай ветерана дувцачунга:

— 30-ча шерашка тІема кхерам тІабоагІаш бар. ТІом хиланза баргбоацалга дика кхетадора оаха. Мехка кулгалхоша дуккха гІалаташ дувлийташ хиннадале а халкъ кийчо еш дар тІемага. Хетаргахьа моральнии психологически из кийчо хиларо духьала овттийтар вай 1941 шера моастагІчоа.

1930-32 шерашка ВЛКСМ обкома воккхагІа вола инструктор волаш болх беш вар со. ТІехьагІо ЦІеча Эскара мугІарашка тІавийхар. Юхьанца Новочеркасске дошлой командни курсашка хилар, цул тІехьагІа Краснодарерча къаман дошлой училище дешаш хилар. Соца бар вай мехкахой Висантов Мовлад, ЯсаевгІар Абдурашиди Мовлади, Ахтаев Адрахьман, Висантов Тока, Горбаков Исраьил, Хаутиев Ювсап, Оздоев, Исхьакх, Давлетукаев Іарби...

ВанагІ, Давлетукаев Іарби-м са даьвоша ма вий. Хьажал цо, журналистски наькъаша гІо дир-кх сона даьвешийца эскаре гІулакх даьлар тхо. Цу шерашка чІоагІа даьржа дар комсомольцашта, активисташта кІийленаш елга, вІаши довнаш делга.

Іоажалах кхерацар цу ханара комсомольцаш. Уж кхерар шоаш дІадоладаьр юкъаГІа дисар.

Имагожевца къамаьл деш цунга хаттар де безам а болаш бакъда, цун дувцар юкъагІа ца даккхар духьа ладувГІаш загІар со. ЮхХера а цу тайпара моттиг нийсъелар:

— Іалаудин Албастович, мишта нийсделар ВКП(б) члена кандидаталла хьо дІаэцалга 1931 шереп, хІаьта парте дІаэцалга 1938 шера мара ца хинналгеи?

ЦІаьхха цец а ваьнна сона бІарахьежар из. ТІаккха согІ къахеташ санна аьлар:

— Вузе КПСС истори Іа Іомадаьлга-м гуш да, кІант, бакъда, хьона йовзийтар лоацца курс мара яц. Цунна бехке хьо вац. Вай массадарган а да бехке из иштта нийсдалара. ГІулакх сенах латт аьлча, 1931 шерагара 1938 шерага кхаччалца парте саг дІаэцацар. Цун мугІараш «цІендеш» дар.

1941 шера 22 июне баь хоам боацаш вай Даьхенна тІалетар фашистски Германи. Партен комсомолои тІахьехарах Нохч-ГІалгІайчеи организацера фронте вахар 10 эзар совгІа комсомолец. Царна юкъе дукха мехкарий а бар.

Имагожевга иразе дакъа ца хиларах йоацаш ма ярий. Тхо дар-кх юрташка дола Советий Іаьдал. Цудухьа тха хІара гІа, оаха мел деш дар советски Іаьдала гІулакхаш хиларах тарра тІаэцар наха.

Комсомольцаша чакхйоахар коллективизаци, хьалхара кооперативаш вІашагІйохкача гІо дора. ГІалаташ доацаш чакхдоахалацар уж гІулакхаш. Масала, «Ленинский путь» яха колхоз Іоюллаш юхьанца кхьметтел коатІара оалхазараш а: котамаш, москалаш, боабашкаш а тІехьа дІаязйир оаха: тІехьагІо из гІалат дІадаькхадале а, бакъда, кІезига моастагІий хьахиланзар из бахьан.

Комсомольски собранеш чакхйоахача хана лаьрхХІа ха увтаде дезача кхаьчадар тхо. ХІана аьлча, хийла моттигаш нийслора кулакаша тийшача балхах кІийле а йий дов деш.

— Цкъа сон Котиев Азмат-Гирин Галашка долхаш дар дешарн йоазуви ца ховлга дІадаккхара клуб вІашагІйоллара, — яхаш дувц Имагожева. — Цига хьуна юкнаькъ тІа кІийлен тІа нийсделар тхо. Цхьа бІарг хьежа зе ца хулаш кІалхара

НАХ КХАЧАНЦА IАЛАШБАРА— ТЕРКО А ТIАХЬОЖАМ А

(Инстедоалар. Долалур 1-ча оагIо тIа).

Исранлов) хьал ира хилар терко яц. Хьалха а санна, складашкен базашкен доллаше, дохка доацаш хул товараш, каст-каста телхаю торговле правилаш, цудухьа леткъ къахьегамхой.

Башха тоадаь дац баха нах баьцадаарашцеи сомашцеи IалашбелгI. Хьежача тайп-тайпарча 18 торгови предприятех ийссане чу мара яцар нарсаш, бархIне чу — помидораш, ялхне чу — кабачкаш. Царех наггахьча мара яцар морковкаш, хохаш, коартолаш, гIамгIаш, кхораш, хьачаш, патиссонаш. Из бахьан бехктоккаме бараша нн. Волкова, Хаперске, Гадаборшева доагIаш дола гIулакхаш дац, порядок оттаяра потребительски кооперацe «Сельхозпродукты» тикашка г. Грозне а юртарча мотинге а хадданза тайп-тайпара баьцадаараши сомаши лоаттабац (респотребсоюза председателa заместитель н. Якубов). Кхоачамболлаш юрта боахама продукташ йохкилга вIаштIехьдаькхадац Гудермесски, Наурски, Шалински, кхыча районашка а.

Дуккха дола кхоачамбоацараш ца хилийта тарлургдар, нагахьа санна халкъа тIахьожамхоша шоай де ма доаггIара гIулакх даь даларе. Халкъа тIахьожама ергача комитеташа дуккагIа теркам тIабахийта беза кхачан продукташ дIа-хьа нийсъяран йохкаран. КПСС ЦК указанешка хьежжа баха нах кхачан продукташца дикагIа Iалашбе беза, кIоаргагIа довза деза гIулакх, уж дешаш чIоагIагIа увттаде деза партийни, советски, боахама органашта хьалхашка, цIенхаштта хьадеха деза доагIа гIулакх де декхарийла барашкара, уж телхадара бехке барашкара, цу тIехь зе дерашкара.

Оттадаь дешаш дувцача дакъа лоацаш хилар халкъа тIахьожама комитетий председателаш г. Грозне — И. Попов, Гудермесски района — А. Мишустин, Урус-Мартановски района — В. Хасанов, Назрановски района КНК инспектор М. Парчиев.

Преней итогаш йир СССР халкъа тIахьожама Комитета орготдела заведующе Н. А. Журавлева. Цо къаьстта теркам тIабахийтар кхачан продукташ яхараи дIа-са нийсъяран Нохч-ГIалгIайчен халкъа тIахьожама органаша кхоачам боллаш гIулакхаш деш ца хилара. Дика лаьттен климати йоллаше а дулхи шурен саннача лоархIамеча продукташца ше Iалашъе магац республикана. Нохч-ГIалгIайчене коа тIара оалхазараш леладара бIарчча система йоллаше а. арахьара хьатIадахь 36 миллион фуаш.

TIанийца соцам тIа хьувкъам чуийца баккхара, юртбоахама продукции доакъари кийчдара, кхачан фонд дIа-са хьожаяра, кхачан продукт йохкилга вIаштIехьдаккхара чIоагIагIа тIахьожам лоаттабергбола гIулакхаш къоастадаьд.

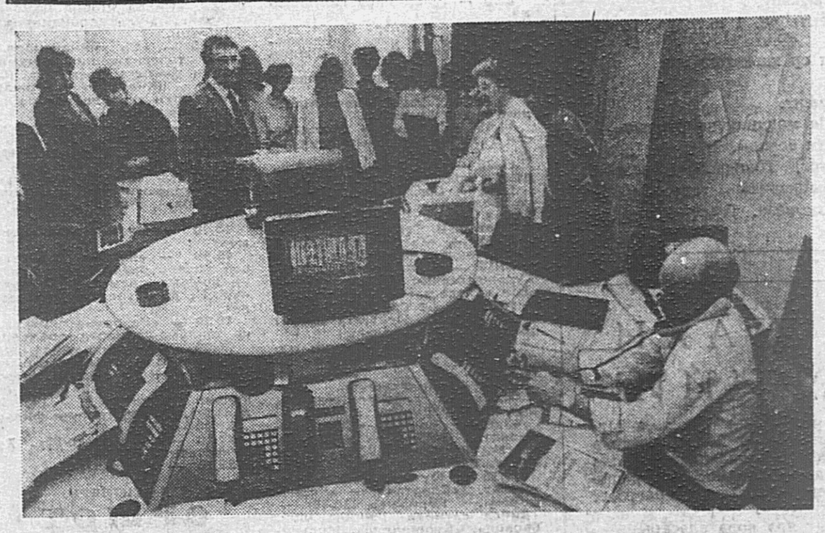

МОСКВА. Экономически цхьана къахьегара дунен халкъашта юкъерча банка болх лаьрхIа ба СЭВ членаш долча мехкий цхьана экономически къахьегилта дегIадоаладара, цар экономически, торговн, валютно-финансови потенциалзш лакхъяра новкъостал де.

Банко толаме кхоачашъю переводни сомашкара расчети кредитованеши, хIаьта иштта конвертировани еча валюташкара операцеш а.

СЭВ практике эггара хьалхара оттаяь я СЭВ членаш долча европейски мехкаша Вьетнамаца, Кубаца, Монголеца цхьана дуккхача оагIорахьа къахьегара лаьрхIа йола комплексни программаш.

Банка членаш долча мехкий халкъа боахам дегIабоалабара боккха лоархIам болашдаь да арахьара экономически бувзамаш. Масала, дIадахача шера социалистически содружества цхьадолча мехкашка тIаийцаяр боахам лелабара кердача хьалашка — цхьана къахьегара прогрессивни формаш юкъейоалаяра, экспорт дукхагIа хилийтараи арахьарча рынкашка довлара порядок аттача якхараи объединеней а предприятеш а дукхагIа хьаштдолаш хилийтара долча гIулакхий комплекс.

МБЭС членаш дола мехкаш тIехьа да дунен еррига ча паччахьалкхенашца, цар социально - экономич е ски строй ца къердаш цхьатарра бокъо йолаши вIаши пайданеи цхьана къахьега, дегIадоагIача а дегIадаьхкача а капиталистически мехкашца ра торгово-экономически Iилма-технически гIулакхаш дIахо дегIадоаладе.

СУРТА ТIА: Чехословакe викал МБЭС управлене директора валютана конвертировани яра операцей хьакъехьара заместитель В. Станюра (аьрдехьара кхоалагIа ва) Братиславски экономически школа студенташта диллерий (биржеви торговций) болх бовзийташ ва.

И. ЗОТИНА;
Г. ХАМИЛЬЯНИНА сурт.
(ТАСС фотохроника).

Саги Iалами

Вай юкъара декхар

Массане а декхар да Iалам телхадеча нахаца къовсам лоаттабе, цунна новкъарле еш дола хIамаш юстардаха а. Цу гIулакха теркам тIабохийташ 1988 шера июль бетта сочам баьб Сунженски района партийни активо, халкъа депутатий Совета исполкомо, халкъа тIахьожама комитето, санэпидстанце, кхыйолча организацеша а. Колхозашка, совхозашка, предприятешка, заводашка хьежача гуш да духха кхоачамбоацараш: бIехдеш латт хиш, Iамаш, аьлеш, фо, лаьтташ, иштта кхы дIахо а. Цу хьакъехьа дукхагIа болча наха ювцар «Сельхозхимия» я, хIана аьлча, минеральни удобренеш дукха латт цига. ДогIа дийлхачул тIехьагIа удобренеех йоалла сел массанахьа а йода, цо Шолж а бIехду.

1988 шера 14 августа кIирандийнахьа базар тIара хьабоагIа нах Шолжа йисте гулбелар. Хи чура урагIа а кхувсалуш, юстара дувлар чкъаьрий, уж гулдеш лелар бераш. Царга хьежача наха тайп-тайпара хабараш дувцар, бехкейора цар «Сельхозхимия», цигарча азото хий бIехдар бахьан долаш чкъаьрий довш латт, яхаш дувцар наха. Чкъаьрий довр, азот хица хилар да, яхаш я 1987 шера 17 августа санэпидстанце заключени а.

Долчча тайпара техкача, из иштта дувцача бесса, духхьала цхьа «Сельхозхимия» бехке хинна Iеш дац. Шолжа чу духха бIеха хIамаш чукхувс бахача наха, йисте ядача предприятеша, фермаша юлл машинаш, бензин, кIир чу хинна аьшка педаш, солярка леладаь бешкаш а. ЧIоагIа догIа дийлхачул тIехьагIа, айденнача хиво духха бIеха хIамаш Iокхухь — из да чкъаьрий довра бахьан. Хланз хьожаргда вай, ювцача «Сельхозхимера» гIулакхаш миштад, бехке бий цун кулгалхой. «Сунжа» яхача агропрома объединене чуйоагIаш я «Сельхозхимия». Укхаза кулгалхой ба: начальник А. Булгучев, цун заместитель В. Цукумов. Шоай ма хулла болх бе гIерташ ба уж, хьалхагIа санна а доацаш, гIулакхаш дикагIа дIадоладеннад, хоза нийсдаь латт удобренеш чуйола галеш, удобренеех хьайоала сел чуйодаш ба баькхка кIоаг, тоадаьд наькъаш, гуча метте я гойтара пособеш а. Из иштта дале а, укхаза да кхоачамбоацараш а. Цхьадола кхоачамбоацараш да кулгалхой бехке бе йиш йоацаш.

Масала, республика Госагропрома начальника хIара квартала планагIа лаьрхIа хьахьожаю минеральни удобренеш, тIаккха нов. В. Цукумова колхозаштеи совхозаштеи дIаекъ из план, волалу из договораш оттаде, тIаккха цунна колхозийн совхозийн кулгалхоша духьале ю, тхона иззал удобрени эшац, яхаш. Из гIулакх харцахьа да. Цар заявкашка хьежжа хила еза оттаю план.

«Сельхозхиме» коа латт духха минеральни удобренеш. Шоай ханнахьа уж дIахьоц колхозаша. 1988 шера 23 августа укхаза латтар фосфоритех йизза йола 8 вагон. Уж вагонаш Іо ма йоассае, аьнна, дар районерча санэпидстанце яздаь кьхат, уж вагонаш чехка мукъаялийта, яхаш тIатеI республика Госагропрома кулгалхой, вагонашка хьежаш ва машиннаькъа станце начальник С. Наурбиев. Ше фу дергда ца ховш, дIаюха удаш лел В. Цукумов, хIаьта вагонаш латташ я.

— вIаши барт ца хилча, болх дIагIоргбац, тхога бахьар боккха бала ба, салаIа йиш йоацаш удаш лел тхо, хIаьта а тхо бехке де гIерташ ба цхьабараш. — яхаш дувц склада заведующе Оздоева Кейпас. — «Сельхозхимера» минеральни удобренеш дIакхахьа езаш я Сунженски, Ачхой-Мартановски, Назрановски, Малгобески районаш. Цу районашта юкъе минеральни удобренеш ший ханнахьа дIакхахьара гIулакх дика леладеш я Назрановски районера совхозаш. Иштта яц кхыйола районаш. Уж сагота ца хилар бахьан долаш духха минеральни удобренеш дIа-хьа кхайса латт, уж дIакIалъоттае складаш яц, довIа дийлхача царех сел ювл.

Масала, 1988 шу доладеннaчул тIехьагIа тайп-тайпара минеральни удобренеш шоай ханнахьа дIа ца хьош лоаттаю Малгобески районерча совхозаша — хлористи калий—«ДВ» 100 тонн, азот «ДВ» — 200 тонн, фосфор «ДВ» — 300 тонн. Ачхой-Мартановски районерча колхозаша, совхозаша — калий «ДВ» — 100 тонн, азот «ДВ» — 300 тонн. Из гIулакх айдеш, новкъостал дехаш, духха кьхаташ яздаьд «Сельхозхиме» кулгалхоша республика Госагропрома кулгалхошка и. Воронкинга, цун заместитель волча Арбиевга, кхычарга. Яздича а хувцалуш хIама дац.

Хланз хьожаргда вай из гIулакх миштa латт Сунженски районерча колхозашка а совхозашка а. Укх шера, цар шоай ханнахьа дIа ца хьош лоаттаю азот «ДВ» — 400 тонн, фосфор «ДВ» — 590 тонн, хлористи калий «ДВ» — 342 тонн.

Белгалде деза, минеральни удобренеш ший ханнахьа дIакхахьара гIулакх дика леладеш XX партсъезда, Цеча Эскара цIерагIа, «Коммунизмага бода никъ» яха колхозаш хилар. Из гIулакх ледара леладу XIX партсъезда, Кирова цIерагIча колхозаша, «Серноводски» совхозо. — 1988 шу доладеннaчул тIехьагIа тхона республика Госагропрома нарядеГIа 264 вагон хьожаьлча метте, хьаийтар 331 вагон я, хIара вагона чу 70 тонн а йолаш, тIаккха мича хьоргъя оаха из, — йоах В. Цукумова. — Из а да-кх барт ца хилар, хIаьта цунах новкъарле а хул. Шоай ханнахьа колхозашен совхозашеи минеральни удобренеш дIакхухьаш хилча «Сельхозхиме» коа паргIата хургъяр, цар Iалам а телхадергдацар, къаьстта района центре. Сона хетаногIа, «Сельхозхимия» района центра юкъера дIаара а, яькха, кхычахьа йилла еза.

Бакъдар аьлча, из иштта хила дезаш а да. Вай лакхе яздаьчул совгIа, минеральни удобренешта юкъе гIолла дажаш лел бахача наьха доахан, Iаьсий, гIажаш, москалаш, котамаш. «Сельхозхимия» хинна ца Iеш, Сунженски районе кхы а я хиш, Iамарч бIехдеш йола предприятеш «Победа» колхоза хьакхий ферма, ДРСУ, Водоканал, Карабулакски химреагентий завод. Ленина цIерагIча колхоза № 2 йола ферма, Кирова цIерагIча колхоза № 2 йола бригада, иштта кхыяраш а.

Нагахьа санна республика Госагропрома кулгалхойн «Сунжа» яхача агропром объединене шоайла вIаши барта ца хуле, Iалам лорадара гIулакх эсала хургда, тIаккха цунах доккха зулам даргда вайна. Цу гIулакхага хьажа декхарийла я Сунженски района халкъа депутатий Совета исполком.

Т. ХАШИЕВ.

МАССАЗА А ХЬАЛХА

Гота доахка шерч лехка Бязиев Абуязит чIоагIа хьогар трактор лехкаш вагIача сагах, къаьстта сайренгахьа лестача хана, хIаьта геттара кIаьдлора из. Аттадацар кIаьнка. Шерч гIийла дар. Шийла Iа текхача, доакъар кIезига хиннача шерчий низ бацар хийца гота дахка. Кхыметтел цкъаза гота боаллаше а Iобожар уст.

Иштта дола шерч лехка дезаш хулар. Сов дукха царга «цоб-цобе» яьха йиш хаьлаяр Абуязита.

TIом чакхбаьнна хьалхара шераш дар уж. Даа а дувха а хIама миска, биркъе дар. ХIаьта пхийтта-ялхайтта шу мара доацаш хиннача Абуязитах виззa болхло лоархIар, хIана аьлча изи да Хьасанбики мара кхы саг вацар цар цIагIа болх булургболаш. Цул зIамагIа ялх-ворхI бер дар кхы а цIагIа.

Иштта дIаболабелар Абуязита вахаре къахьегама никъ Казахстана Павлодарски областа Галкински района Еленовка яхача юртарча Октября 17 шу дизара цIерагIча колхозе.

Шерч доажадеш, кIа хьатIакхухьача хьатта болх беш, доаханга хьожаш, кхыдар деш массехк шу даькхкар цо. Юххера а хьакхаьчар цунна дагаяьлла ха — колхозо из трактористий курсашка вахийтар. Из дар 1953 шера бIаьсти йоалаш. Цу шера шерчашца а ца оахаш, трактора лаьтта оахаш хилар зIамига саг Бязиев Абуязит. Ше доккхача диках кхийча санна, дика хетар цунна трактор лехкаш хила ший бокъо яьнна. Цхьаннахьа а духьалдала хIама доаца шера аренаш оахалора паргIата. Доккхал дора Абуязита шийга кхаьчача балхах. Цу йоккхача арен да вар из ший дагахьа.

Массехк шу хьалха санна, хIаьта лаьтта шерчашца ахацар, дукхагIа хулар юртбоахама техника. Къаьстта дукха ера из 1954 шера, ХIаьта дIадоладир Казахстана эри дада лаьтташ аха. Хьакхаьчар мехка тайп-тайпарча миIингашкара баьхка нах. «Целинникаш» оалар царех.

Цу шера аха доладир цхьан хана Абуязита шерч доажадаь, цIаккха ца оахаш даьда лаьтташ. Уж оахача юкъевахар Абуязит а. Цунга елар цIена трактор.

Хьахул цун болх говзагIа а шаьрагIа а бара опыт. Юхьанца шийла бокхагIболча трактористаша деш хиннар санна, Абуязита а новкъостал ду трактор тIа болх бе болабеннача наха.

Итт шу совгIа ха йоаккх Абуязита ше юххьанца болх трактор тIа волаш. Цох лоархIаш а хьинаре къахьегаш а вола тракторист хул.

— Цу хана болх беш сона дагаухар цхьаккха пайда ца луш ихка е лаьтташ хIанз аха хьанна дагадехад - хьоI яха уйла, — яхаш дувц Бязиева. — Аз доккхал дора цу беркатеча гIулакха юкъе дакъа лоацаш се хиларах.

Иштта я цун оамал: ше хьегаш дола къа духхьал шийна пайдане хинна ца Iеш, кхычарна а беркат доалаш хилийта.

Из дукха ахча лехаш цхьан моттигера воах моттиге иддавац, цкъа ше дIанийсвеннача къахьегаш хьавенав. Цун къахьегама книжка тIа шиъ мара йоазув дац: XVII Октября церагIча колхозеи цул тIехьагIа Малгобека района «Алханчуртский» совхозеи балха хиннав аьнна мара.

Из юрта боахама техника дика йовза механизатор ва. Трактор тIа санна, шаьра булу цунга комбайна тIа а болх. Бакъда, Абуязита дукхагIа еза «Беларусь» яха трактор. Цунца цо ца беш цхьаккха болх бисабале тамаш я кхашка а фермашка а: лаьтта оахача, макха боаккхача, культиватор токхаеча, хьатта, кхычахьа тайптайпара балхаш деча — массанахьа а кхаьчаз из.

Ший даь новкъа вода цун цхьа воI Iусман а. Цо а хержаб къахьегама никъ юрта боахаме. Ший да волчча совхозе балха ва. ХIаьта цул зIамагIвола Мувса хIанз Советски Эскаре гIулакх деш ва.

Цига вахале из а хиннав, беррига Абуязита дезал санна, юрта вахарца вувзавенна. ЦIавеча ший даьцеи вешийцеи цхьана совхозе болх бе волалургва.

Ший даь хиннар миссел дукха дезал ба Абуязита а: къонгашн мехкарийн.

— ХIанз дезала а арендни подрядаш ма йолаеннайий вайна, — йоах цо. — Тхо дукха ма дий. Тхоашта лаьтта хьа а ийца, оаха а къахьегаргда. Болх бе дукхагIа безам хургба иштта лаьтта леладеш хилча. ЧIоагIа дика къамаьл да конференце даьд яхаш хьахозар. Нах раьза хургболаш хIама да из, ше къаьсттача лаьттан тIа массаза а къахьегаш цхьа нах хургба.

Езаш дувц цо XIX Ерригсоюзни партийни конференцех.

Абуязит дийша саг вац, бакъда, цо дика дийшад лаьттанца болх мишта бе беза. Цунна дезаденнад лаьтта бера хана денз. ХIанз ше къахьегама ветеран вале а, лаьттанцара болх буталац цунна. Массаза а санна ший «Беларусаца» болх беш ва.

Кхашка балхаш деча тракторни бригада бригадира Цыздоев Мухьмада дика тешал ду Абуязита. Ше воккха саг вале а, миччахьа ше хьожаварах духьале ца еш болх бу цо, ше дергда аьннар тешаме, ханнахьа, дизза чакхдоакх. ЗIамагIбаршта хьехар ду, ший балха говзал дIайовзийт, яхаш дувц бригадира.

ИIаьхача хана болх беш ший хьаIайна говзал къонача механизаторашта дIайовзийт Абуязита. Дукха ба цо Iомабаь трактористаш. Иштта хIанз цунгара Iомабенна совхозе болх беш ба къона трактористаш Акбиев Мухьмад, Картоев Апти, Малороев Султан.

Духхьала цхьа производственни болх баь ца Iеш, Бязиева доккха дакъа лоац шоай юртарча общественни вахара юкъе а. Из Йоккхача Ачалихен юрта Совета депутат ва. Цо Совета сессе дукхаза а дийцад юххьанцара школа хьалъяь яккхара дош. Из чIоагIа дIаьхденна а во латташ а тIулакх да. Массехк шу хьалха лард еллай из школа хьалъяра. Бакъда кхы дIахо деш хIама дац. Ялх, ворхI шу даьнна бераш 2—3 километр гаьна юкъерча школе дешаух. ХIаьта догIа, дийлха е лоа деша хотта баьлча, тротуар ца хилар бахьан долаш духха машинаш лелача Орджоникидзе — Моздок яхача асфальт биллача новкъа довл бераш. Дикка моттигаш я ишшта новкъа даьнна бераш доадаь.

Абуязита шийга харжархоша даьча наказашта юкъе эггара саготагIа, цIенхашттара, бехктокхаме декхар лерхI школе ухача берашта тротуар йилитарахи юххьанцара школа сихагIа хьалъяь яккхийтарахи. Из кхоачашдара ший низ кхоачар деш а ва.

Бязиев Хьасанбика Абуязита деррига вахар общественна пайдане къахьегара дика хьокхам ба.

Р. ЧАХКИЕВА.

Дуа-зоал дIехьара

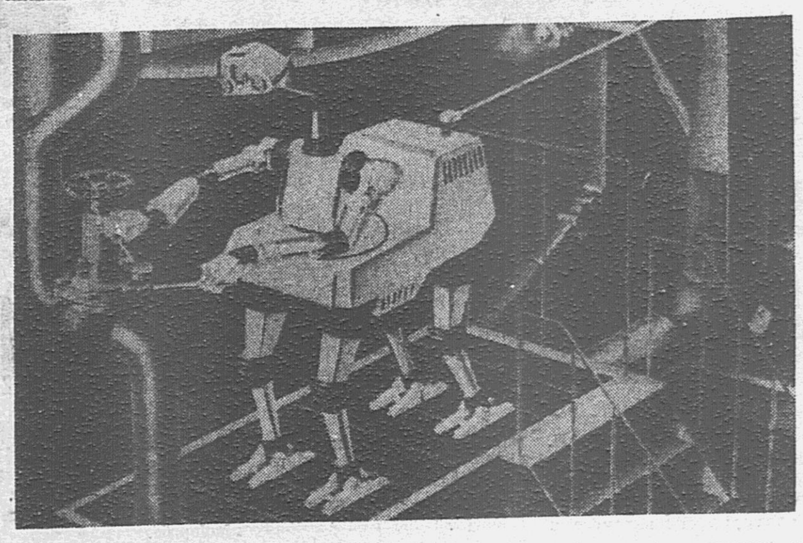

Японе арахьарча торговлен промышленностеи министерствас дIанхайкадаьд къаьстта кхерамеча балхашта йола робот хьае йолаеннай, аьнна (шоана гу сурта тIа робота модификацеех цаI). Цо дергдолча балхашта юкъе да чIоагIа яьнна цIи йоаяр, ядерни реакторашка хула авареш дIаяхар, океана кIоаргаленашка операцеш яр. Робота арахьарча сурто гаьнпара дагайохийт низ бола ши кулг-манипулятор, хIама дика холу бIаргаш — телекамераш йола, йIаьхача механически фортан тIа хоабаь боккха боаца «корта» бола кентавр.

Министерствас кулгал а деш шийттанел совгIа йолча частни компанеша пхе шера тохкамаш дир беррига а 20 миллиард сом мах болаш йолча проекта практически стадел хьалха. Из бахьан долаш чIоагIа лийхараша ше санна кхы йоаца технологи оттаяьй. Цо йиш хилийтар тIехйола температурен дикка йоккха давленин ловш йола робот хьае. Аппаратацара чIоагIа бола бувзам лоаттабергба лазерни система новкъосталца, хIаьта из къаьстта ше низкъала хьал эттача шийна хьалхашка латта декхараш кхы а дикагIа хоачашдара эша «искусственни интеллект» йолаш хургья.

Мехка ядерни энергетика чIоагIа дегIайоагIаш хилароп пайдане рузкъаш лахара океанашка тохкамаш дара йоккхача программои сага таронаш дикка дукхагIа шеръеш бола никъ лаха безача оттабу японски инженераш.

ТАСС фотохроника.

Кабула сагота денош

Хьалха денз хьадоагIаш да: кхаь города да вар Афганистане да ва. Уж городаш яр Кабул, Кандагар, Герат, Оппозице лидераша йоах советски эскара доакъош дIадахачул тIехьагIа массехк сахьат даьлча ерригаш тха бе йоагIаргъя.

Цар къаьстта лоархIам бу Афганистана столицера хьал толхадара. Оппозице гуччахьа хьакхайкаду мехка территоре тIа йолча 45—50 эзар саг юкъе волча герзашца кийчъяьча отрядехи группехн 70 процент Кабула гонахьа оттаяь я яхаш. Ма дарра аьлча хIара дийнахьа города етт реактивни снарядаш, цкъа цхьаннахьа, тIаккха кхычахьа лелх молхах йиза автомашинаш. Оппозице оагIув лоацаш я шоай посольствашкара нахи викалаши кIезигбеш, уж дIацIакхувлаш малхбузерча мехкаша еш йола кампани. Из деррига деш да городера нах корзагIбахараи Кабул лорае моттигера Iаьдал а цига баха нах а могаргдоацаш ба аьнна хетийтараи.

— Кабул дукха нах бахаш город я, герза низаца из яккха гIертараша маьрша баха нах боабергба, — йоах города мэро. Из хьалха хинна тIема гIулакха тIара саг Мухьмад Хаким ва.— Йолаш я города оборона план. Арахьара тIабоагIача кхерамах из лорае декхарийла да эскари царандоя низаш — милиции. Оаха, городской Iаьдало а, цхьа къаьстта болх бу, лоархIаш болча нахаца вIашагIа а деттaлуш, царца къамаьл ду аз. Оаха дувц город лораяра эггара керттера а улицашка наьха цIий Іо цадахийтара а дешаш. Улицаш лорае ха оттадаьд.

Город лораеча эггар лоархIаме ба вакилаш. Вакиль квартала староста ва. Районе Iаьдалцара районе бахача наьха бувзам лоаттабу цо. Революци хиннaчул тIехьагIа вакилаш дIабаьхабар оаха. Из гIалат хиннад. Дукха ха йоаццаш юха а царга кхайкар тхо, новкъостал дар дехаш. Вакилаша квартале порядок оттаю, патрулаш вIашагIтох, оборона система ю. Вакила бовз квартале баха беррига нах, цунна ца гуш вусаргвац кхычахьара вена саг. ХIаьта иштта вар диверсант хила тарлургма вий. Вакилаша новкъостал дар бахьан долаш квартирашка порядок оттае вIаштIехьдаьлар тха, малашб ца хов нах Кабуле кIезигагIа ба.

Цул совгIа, город лораяра баха нах оарцагIбахара кхыйола формаш а я. Уж я эггара хьалха предприятешкара болхлоша шоаш вIашагIтохаш йола самооборона отрядаш. Диверсех предприятеш лораяра юкъара декхараш кхоачашдара декхар царандоя оттеленей да, бакъда хIанзе а уж декхараш кхоачашдеш самооборона отрядаш я 185 предприяте. Молхах йиза машин Кабуле чу ца ялийта городе хьачуйоагIа автомобилаш фу дахьаш йоагIа хьож.

Кабул кхыметтел лоацца ча хана а оппозице го баь хургхилар вIалла дага а дац сона. Города иштта гобара оппозице низаш вIашагIкхета дезар. Къам барта дахара политика дIакхайкаьчул тIехьагIа барт кхетац цар вIашагIкхета. Ма дарра аьлча цхьацца йола коммуникацеш дIалувца таро хургхилар гуш да тхо. Цудухьа моллагIа хIама хилча а яхаш кхаь бетта кхоачам билла кхача Iалаш баьб оаха.

ФуннагIа хиннадале а со тешаш ва баха нах корзагIбаха оппозицена могарг ца хиларах, — йоах мэра. — Бакъда цхьаннена, цхьан цIенна ракета кхета тарлургхилара кхерам-м дIабаьннабац. Бакъда со тешаш ва къам бартадигара политика котъяргхиларах, из кабульцашкара дIайоакхкхлургьяц.

Евгений СЕРОВ,
АПН корр.

АФГАНИСТАН: СОБЫТЕЙ ХРОНИКА

Афганистана Республика дуккха а дукхагIча провинцешка советски эскар дац. Цу провинцешкара хьал миштад, политически низаш цига дIа-са мишта нийсдаьд дувц Герата, Кандагара, Нангархара, Балха провинцей губернатораша.

— Алхха укх тIехьарча бетташка правительственни низех дIакхийттай кхы а шовзткъа оппозиционни группировка, — йоах Герата провинце губернатора Фазыл Холакъяна. Король доал деш волча ханне а паччахьалкхен деятелех цаI а хиннa дIаэтта саг ва из. — Керда хьахиннa хIама да Гурнан яхача уезде тIом беш хиннача Мухаммед Омара группировкас тIом соцабар.

Цул совгIа, кхы а 90 группа барта йоалаяра переговораш еш я. Байдда баха нах Иранера провинце юхацIаух. Укх тIехьарча хана иштта цIавенав 65 эзарнел совгIа саг.

Къам барта доаладара болх беш провинце 415 комисси я. Царна юкъе ба общественосто лоархIаш бола нах. Хиннача джирге хержар моттигерча Iаьдала органий депутаташ, царна юкъе ба дукха ха йоацаш а тIехьа оппозиционни группай членаш хинна нах.

* * *

— Ма дарра аьлча провинцера хьал чоалхане да, — яхаш дувц Нангархара губернатора Мохаммад Азама. Дауда хана парламента хьалха хинна депутат ва из. Къам барта доаладара политика дIакхайкаьчул тIехьагIа Афганистане цIавера из. — Экстремисташа цхьаккха корта а боацаш цIий мехкаду. «Барта ца боалалураш» лувцаш толаме операцеш ю афгански эскаро, милице, бахача наха новкъостал а деш. Репатрианташ тIехь - тIехьагIа дукхагIа хул. Женевски соглашенешта кулг яздаьчул тIехьагIа провинце цIавенав 10 эзар гаргга саг. Цу тайпара къам бартадигара политика болх беш я, яхаш белгалдоах Мохаммад Азама.

* * *

Кандагара провинце инарал - губернатора Нур-уль-Хак Олюме йоах:

— Тха керттера декхар да оппозице низашца барта даха машар бар. 14 кишлаке хIанзле а хьаяьй «машара зонаш». Цига цIаух байда дIабаха хинна, герзашцарча формированей членаш хинна нах. Духха ха йоацаш духхьала Кандагаре юхавенав 700 саг.

Провинце бахача наьха пуштински племяшца вIаши долча гIулакхий боккха лоархIам бу оаха. Масала, духха ха йоацаш Накиба банда Аргандаб уезд яккха тIагIертача, из дохадир моттигерча Iаьдало аликузаи племя кулгалхойца цхьана гIулакхаш леладар бахьан долаш.

* * *

— Аз а са сотрудникаша а кхетаду советски эскар арадаькхачул тIехьагIа цхьайола оппозиционни группировкаш хьалхьовргхилар, — аьлар Балх провинце губернатора Мохаммад Шерифа. — ХIаьта а оппозицеца барт булургба, аьнна хет тхона, цунца переговораш яра опыт йолаш а да тхо.

(АПН).

ХIАРАНЕ ДЕГА ТОАМ БЕШ

Советски къона артисташ эзар гаргга бразильски зрителаши вIашагIкхийттабар «Фламенго» яхача парке хиннача концерте. TIехьара илли массане а цхьана даькхар. Художественни кулгалхочо Попов Виктора хьалхалела лелаеча Центральни телевиденеи Ерригсоюзни радиои Йоккхача берий хорацарча кIаьнкашен йиIигашеи концерте даьхар Бразиле цIи хеза волча поэта, композитора, илли алархочун Чико Буарке иллеш. Уж даьхар португальски меттала. Цул тIехьагIа къаьстта чIоагIа дегашта тоам хилар Рио-де-Жанейро бахача наха, чIоаггIа тIоараш а тохаш баркал а аьлар цар къонача хористашта.

Рио-де-Жанейро тIехьара город яр дукха ха йоаццаш чакхъяьннача цар гастролей. Массанахьа, хIаьта концерташ увттадеш хор чакхъяьлар Сальвадоре, Ресифи, Нова-Фрибурге. толаме хилар концерташ, репертуар, духхьала дIааргда вай, чIоагIа чоалхане хиннаяле а цу ший тайпарча бразильски зрителa. Концерташка даьхар иллеш, дир СССР а кхыча мехкий халкъий халхараш, дIахьекхар эрсий а доазол арахьарча а классикий хоровой произведенеш.

Газеташа дуккха откликаш тийлар Бразиле гIолла концерташ увттадаьча къонача артистех. «Глобу» яхача телевидене гIолла массехказа «Фантастико» яхача кIиранийнахьарча ший передача номерашта юкъе хьахьокхаш хилар уж. Бразильски журналистий статьяш тIа, репортажаш тIа къаьстта чIоагIа бIарг тIа отташ дар дешаш: «Iалаьмате хоза бераш».

В. ДМИТРЕНКО.
(АПН).

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ, Берий ахкан каникулаш йолаелча денз гІар-тата дІахадац Іаьржача форда берда йистеГІолла дуккха километраш йІаьха уллача Анапа города Пионерски проспекте. Итташ йолча пионерски лагераша мехка тайп-тайпара миІнгашкара хьаьший тІаийцар. КІаьнкашен йиІнгашен укхаза безаме салоІаш ахкан бетташ дІахьоргда. Пионерски лагерашка берий вахар дика вІаштІехьдаькхад: укхаза республикай денош, творчески конкурсаш, пионерски цІейш, спортивни яхьаш чакхйоах. Саготде ха яц. Цхьабакъда, берашта геттара дезар — форд. Уж дегІа чІоагІ а бенна, дика са а леІа, нек де Іомабенна цІагІоргба.

СУРТА ТІА: Анапа берда йистера.

В. КОЖЕВНИКОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

Хьалхара гургал

ЧІоагІа безаме яр 1 сентябре Грознерча номер 25 йолча школе. Укх шера эггара хьалха школьни парташ тІа ховша кийчбенна хургбола дешархой латтар цхьан оагІорахьа. Царца бар дайноаной.

Школа директора И. Маличкос дешара шу дІадоладара хетаяь школьни линейка хьаелл. Ек Советски Союза гимн. Цул тІехьагІа иттлагІча класса дешархоша даькъала бувц укх шера юхьанца деша боагІараш. Царна совгІата хоза кийчдаь альбомаш, ручкаш, къоламаш, тетрадаш лу.

Шоай боккхагІа болча новкъосташта баркал оалаш цхьоалагІча классе деша болхарий цІерагІа къамаьл ду Трофименко Галяси Угурчиев Ахьмаден.

Цул тІехьагІа беррига гулбеннараш дешара шу дІадоладаларца даькъал бувцаш къамаьл ду школа къаьнагІа йолча хьехархочо Жукова Любовь Васильевнас.

...Торжественни линейка йистейоал. Хьалхара гургал тоха бокъо лу укх шера дийша воалача Чуренков Викторан цхьоалагІча классе деша йодача Темищева Мадийнанеи. Бек хьалхара гургал.

Масса йолча классашка хьалхара урок — машара урок яр.

У. ГИРЕЕВ.

Сентябрера хаоттам

Сентябрь хьатІакхаьчача ахка чакхдоал, гуйра дІайоалалу. Дукха йоакхо яйташ да сентябрера денош. Уж кІезига эргаш да августерча деноел. Сентябра хьалхарча декаде августе хинначул 2 градус мара лохагІа хургьяц фецара температура. Денош лоацагІа хургда. 21 сентябре дин бисеи нийслуча хана хьаотт астрономически календарагІа йола гуйре. Цул тІехьагІа дукхагІа хул кхоалленаш йола сигале, дарзагІа делха догІа. ХІаьта сентябра кхоалагІча декаде фецара температура 5 градус лохагІа хургья хьалхарча декаде хинначул.

Цхьаццадолча шерашка, сигале къаьга а йолаш, сентябра кхоалагІча декаде шелал хиннай.

Укх тІехьарча 50 шера температура эггара доккхагІа хувцамаш хилар 1956 шера сентябре: цхьоалагІча сентябре 36,3 градус йІайхеи 26 сентябре 2,6 градус шийлеи хилар, вешта аьлча 38,9 градус хувцам эттар.

СССР Гидрометцентра сведенегІа НГІАССР-е сентябрера юкъера температура 16—19 градус хургья, вешта аьлча дуккхача шерашка хулаш яр санна. Бетта хула йоачан кІезигагІа хила мег. Республика къулба седкъерчеи юкъерчеи районашка дуккхача шерашка юккъера хула йоачан 31—36 миллиметр, къулбехьерча районашка 50—51, хІаьта цхьайолча районашка — 87 миллиметр хургья.

СССР Гидрометцентра лабораторе даннегІа юккъера температура 20 градус хургья, из нормагІа ма йоагІара я.

№ 22 йолча юкъерча профессионально-технически училища 1988—89 дешара шера дешархой дІаэц

Училища автотранспортни предприятешта лаьрхІа укх специальностех лакха квалификаци йола специалисташ кийчбу:

1. Автомобилашта ремонт яра вола слесарь, автомобила водитель — дешара ха — 1 шу.

2. Электросварщик, автомобила водитель — дешара ха — 1 шу.

3. Производства тІера а воаккхаш «ВС» категорех йолча автотранспортни средствай водитель, — дешара ха — 5 бутт.

4. «ВС» категорех йолча автотранспортни средствай водитель — сайрийна Іомабара, дешара ха— 5 бутт, дІаэц Советски Эскара мугІарашка гІулакх даь баьннараш. (Сайранара дешар мах тела безаш да).

Училище деша багІарашта 30 сом стипенди тел, дикача общежитеца Іалашбу. Училища тІехдика чакхъяьккхараш мехка лакхерча а юкъерча а дешара заведенешка деша хьежабу.

Занятеш йолалу 15 сентябре, 1 октябре, 15 октябре, 1 ноябре.

Училище деша овтташ ер каьхаташ эш:

1. Паспорт.
2. Дешарах дола документ.
3. Водителашта лаьрхІа медицински справка.
4. Ялх сурт (3х4 бустам болаш).

Тха адрес: 15 молсовхоз, Центральни усадьба, СПТУ-22. «Центральни рынкерча» автостанцера рейсови автобусаца дІаваха веза. Телефон: 5-45-2-21, е 5-45-2-17.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ!

НГІАССР жилищно-коммунальни боахама Министерства базе г. Грознерча № 21 йолча юкъерча профтехучилища юкъера дешар чакхдаккха а балха специальность Іомае а безамбараш 1988—89 дешара шера деша дІаэц ер специальносташ караерзае:

— электросварщик,
— автомбилашта ремонт яра вола слесарь,
— электрооборудованена гІуланх дара а ремонт яра а вола электромонтер,
— слесарь-сантехник,
— электропередачай линешта ремонт яра вола электромонтер,
— тІахьожама-бустама приборнй а автоматизаце а слесарь,
— энергетически яьшта вола машинист,
— спецводочистка оператор (лаборант),
— зиэаш леладер-декоратор-мастер,
— озеленитель,
— трамвая водитель,
— троллейбуса водитель,
— городской электротранспорта контактни сета ремонт яра вола электромонтер,
— наькъаш дехкача машиний машинист,
— бытови машинаш а прибораш а тоаяра вола слесарь,
— котельни установкашта ремонт яра вола слесарь.

Деша хьех 8—10 класс яькхча бола кагий нахи мехкарийи, 10 класс а яькхча дешаш бараш 30 сом стипенди ийдергда, 8 класс а яькхча дешаш бараш паччахьалкхено Іалашбергба (даарца, барзкъаца, общежитеца).

Производственни практика йолча хана дешархошта предприятешка болх беш даькхачох 50 процент дІалургда.

Предметни кружокашка, технически кхоллама кружокашка, спортивни секцешка, художественни самодеятельносте дакъа лаца безам бараштa из таро йолаш я.

Училище библиотекаца, читальни, спортивни залашца, клубаца, киноца, столовеца, буфетаца Іалашъяь йола хІанзарча тайпара хьаяь 600 моттиг йола общежити я.

ТІехдика училище чакхъяьккхарашта мехка техникумашка, вузашка деша овттара льготаш лу.

Училище дешара ха: 8 класса базе — 3 шу, 10 класса базе — 1 шу.

Училище чакхъяьккхарашта хержача профессех 3, 4, 5 разряд а, ишшта цунна гарга е ювзалуш йола професси а Іомаю.

Учнлище деша отташ цун директора цІерагІа заявлени яла еза, шийца ер документаш а долаш (аттестат е тешал, 286 формагІа йола медицински справка, деша ваьгІачара характеристика), 3х4 см бустам, бола диъ сурт.

Училища адрес: г. Грозный, 29, Леонова ул. 77. «Центральни рынок — поселок Мичурина» маршрутагІа лелача № 27 йолча автобусаца тІехьарча остановке кхаччалца дІаваха веза.

Телефон: 3-31-80.

Приемни комиссе кІиранденгара дІанйккхача вокх деношка 9 сахьат даьлча денз 18 сахьат даллалца болх бу.

Белам а белхам а

МАХ БОЛА... МУХ

Дукха ха йоаццаш цІаьхха мух баьлар Назране. КІезиг-дукха зенаш а дир цо бахача наха. Цхьаццанахьа тховнашта тІера шифераш Іолийгар, корий кизгаш а дохадир. Ши-кхо ди даьлча наха тоадир шоай боахамаш.

Бакъда, эггара дукхагІа зе даьлар Назранорча ПУЖКХана. Шоана моттарг ма дий цар контора тхов чубежаб е бухгалтерера каьхаташ цу михо дІадихьад, аьнна. Иштта шоана хеталой — херц хургда шо. БІерча да коммунальникаш чуІеш дола гІирсаш. Амма, бакъда «тІанк» аьнча 40 эзар гарга сом ахча мичад ца ховш дІадаькхар цу михо. Цхьаболчар кхетадаь хургда аз ювцар города юкъе яьгІа стелла йолга.

Бакъда. Из я-кх ювцар. Свобода, Московски, XIX партсъезда цІерагІа улицаш вІашагІкхетача моттиге, сийнача (дукха мах болча) кхерах яьча постамента тІа латтар (кхы кІезигагІа мах боаца) сигалегахьа кулгаш урагІдихьа латта алюминех яь йоІ. Вай дувцача Іалама зуламо из йоІ Іойожайир. Иразагіа, нах лоза ца беш бисер, бакъда, коммунальни боахама, вай лакхе ма аллара, цунах дІадаха 39 эзар 375 сом, хил баха кхера санна, дайна дІадаьлар.

ДІахо долалургда тамашийна гІулакхаш. Массехк ди-бийса даькхкар стеллас ше Іоежжача уллаш. Цул тІехьагІа кхы а дукхагІа ха яьккхар цо ПУЖКХ контора хьалхашка уллаш а. ХІанз из Грозне тоае йихьай, аьлар сога ПУЖКХ начальника М. Евлоева, бакъда, тешшаме из йола моттиг малагІа я ха са вІаштІехьаданзар.

ХІаьта из-м вІалла а хІама дацар, М. Евлоевна а ПУЖКХ экономиста а из стелла мичахьара денача малагІча ахчах хьаяьй, хьан баланса тІа я а хацар.

Шозза хьал-Іай ваха вийзар са райисполкомера коммунальни боахама контора йолча цу хаттара духтІавала гІерташ. Юхьера ПУЖКХ керттерча бухгалтеро Н. И. Ивановас дика кхетавир со. Аз сай арГІагІа Назране баха нах дІакхетабу:

Стелла яьй 1984 шера. Цул хьалхагІа шиъ кхы а хиннай, цу моттиге. Ерригаш уж хьалъяьй, коммунальни служба отчетага диллача, город тоаяра лаьрхІача ахчах. Тахан цунах дола документаш корадагІац, хІана аьлча уж кхаь шера мара лепадац. Цудухьа геттара хала хургда хьан заказагІа, из стелла яьр малав, михо йожоргйолча цунах селла дукха рузкъа дІаденнар а доадаьр а малав ха. Бакъда, цу хаттараша жоп лоре дикагІа наб ергъяр Назранерча наха.

Цу стеллах дІадахийтача ахчах гаьнаш дІаеГІаяьларе е тротуараш ехкаларе городе хозагІа-м хургъяр аьнна хеташ а ба цхьабараш.

Ж. БОГАТЫРЕВ.

ІАЛАМА ХОЗАНЕ.

Х.-Б. ИСРАИЛОВА этюд.

САЛОІАЧА ДЕНОШКА

ШОАТТА, 3 СЕНТЯБРЬ.

В. И. Ленина цІерагІара майда. 17.00. Советски районе художественни самодеятельносте отчетни концерт.

С. М. Кирова цІерагІара культураи салаІарен парк. 6.00. «УнахцІено» яха клуб. 10.00. «КІай ладья» яха шахматни клуб. 11.00. «Сакъердам» яха халхар. 16.00. Теннисах ловзара яхьаш. 20.00. Хроникально - документальни фильмаш.

1 май цІерагІара беш. 9.00. Книжкаш дезарий клуб. Книжкай выставка. Книжкаш хувцар.

В. И. Ленина цІерагІара ДК. 8.00. Барзкъаш — хІамаш ягареи тегареи курсаш. 8.30. Машинаца хьийза хІамаш яра курсаш. 8.40 Гитаристий берий кружок. 9.00. Массовикаш - затейникаш. 10.00. Ийллача наІарий ди. 11.00. Теникий театр. 16.00. Халкъа драматически театр. 18.00. Балетни студи. 18.00. Духовой оркестра концерт.

Н. К. Крупскаяй цІерагІара ДК. 16.00. Культура университет. «Сага творчески говзал хьахилара искусства бола лоархІам. 18.00. «УнахцІено» яха клуб. 19.00. Кагирхой салаІара сайре.

С. М. Кирова цІерагІара ДК. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00. Видеотека. 16.00. Кадайча, деналерча, низ болча наьха сайре.

Просвещене болхлой ЦІа. 10.00. «Боадонгара сердалга» яха устни журнал. 12.00. «Барзкъаш — хІамаш югар» яха клуб. 18.00. Кагирхой салаІара сайре.

«Красный молот» завода ДК. 11.00. Іарбий мотт Іомабу оаха. 17.00. Бешамаш езарий клуб. 18.00. Кагирхой салаІара сайре.

Пролетбата цІерагІара ДК. 13.00. Къоначар цІей. 14.00. «Теремок», яха клуб. 18.30. Духовой оркестра концерт. 19.00. «30 шерал дукхагІа ха яьннаранштa» йола салаІара сайре.

«Оргтехника» объединене ДК. 11.00. «Кружевница» яха клуб. 16.00. Конферанса школа. 17.00, 19.00. Видеотека. 19.00. Дискосайре.

КИМ цІерагІара клуб. 10.00. «Луч» яха фотоклуб.

Гороно СДЮСШОР школа. НГІАССР футболах ловзаш хьалхара моттиг яккхара физически культура вай коллективай «Динамо» — «Вайнах» командай клубни яхьаш.

С. Орджоникидзе цІерагІара стаднон. 10.00. Физически культура коллективай командай профсоюзий ДФСО кубок яккхара футболах ловзара яхьаш.

1 Мая цІерагІча колхоза стаднон. Физически культура коллективай командай профсоюзий ДФСО кубок яккхара футболах ловзара яхьаш.

ЗЭС спортзал. Батуте кхоссавара профсоюзий ДФСО чемпионат.

КІИРАНДИ, 4 СЕНТЯБРЬ

В. И. Ленина цІерагІара майда. 10.00. Театрализованни хьекха «Маьрша я хьо, гуйре!» Хетаю знаней Ерригсоюзни денна. 19.00. Городской дискотека. «Зама» яха-ча ансамбла концерт.

С. М. Кирова цІерагІара культураи салаІареи парк. 6.00. «УнахцІено» яха клуб. 10.00. «КІай ладья» яха шахматни клуб. 12.00. «Сакъердам» яха халхар дезаранштa. 14.00. Духовой оркестр. 20.00. Хроникально-документальни фильмаш.

1 Мая цІерагІара беш. Книжкаш дезарий клуб. Книжкай выставка. Книжкаш хувцар.

В. И. Ленина цІерагІара ДК. 8.00. ХІамаш ягареи тегареи курсаш, 8.30. «Росинка» яхача халхара ансамбль. 8.40. Машинаца хьийза хІамаш яра курсаш. 9.00. Балетни студи. 10.00. «Улыбка» яхача халхара ансамбль. 10.00. Ийллача наІарий ди. 10.00. Радиотехнически кружок. 11.00. «Фаьлгаш леладаьраш» яха киноклуб. 12.00. Бальнии дископ халхарий школа. 13.00. «Меридиан» яхача халхара халкъа ансамбль. 13.00. Оперни студи. 19.00. «30 шерал тІех ха яьннаранштa »яха салаІара сайре.

Н. К. Крупскаяй цІерагІара ДК. 14.00. «Къона краевед» яха клуб. 15.00. «Къона ленинец» яха берий театр. ХІанз тхо-цхьалхха бераш да» яха беседа. 19.00. Кагирхой салаІара сайре.

С. М. Кирова цІерагІара ДК. 10.00. «Говза кулгаш» яха клуб. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00. Видеотека. 12.00. «Малыш» яха клуб. Утренник. Эггара хьалхара I класс. 13.00. «УнахцІено» яха клуб.

Просвещене болхлой ЦІа. 10.00. «Говза кулгаш» яха клуб. 12.00. «СалаІар — деза ди дац» яхача книжкай выставкана хьалхашкара беседа — обзор.

«Красный молот» завода ДК. 13.00. «Космонавт» яха берий кинотеатр. 17.00. «Планета тІара бераш барш да» яха тематически киноХьокхар.

Пролетбата цІерагІара ДК. 14.00. «Теремок» яха киноклуб. 18.00. «Хьаькъал боадонна духьал да» яха лекторий. 18.00. Вокально-инструментальни ансамбла концерт. 20.00. Дискотека.

«Оргтехника» объединене ДК. 10.00. СалоІача ден клуб. 16.00. «Ровесник» яха клуб. Старопромысловски района лакхерча классерча дешархочун ди. 17.00. 19.00. Видеотека. 18.00. «Круиз» яха информационно - музыкальни клуб.

1 Мая цІерагІча колхоза стаднон. 17.00. Физически культура коллективай командай футболах ловзаш НГІАССР клубни хьалхара моттиг яккхара яхьаш. «Дружба» — «Монтажник».

ЗЭС спортзал. 10.00. Батуте кхоссавалара профсоюзий ДФСО чемпионат.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

3 СЕНТЯБРЬ

ШОАТТА

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минут.
8.35 — «Илле улицагІа». Концерт.
9.00 — Мехкдаьттан газовии промышленносте болхлой денна хетаяь. «Доккха мехкдаьтта». «Парте энергетически стратеги» яхача циклацара телевизионни документальни фильм.
10.00 — «Лотос» яхача ВИА концерт (Вьетнам).
10.25 — «Вай тІехье». «Советски культура фонд» яхача передачах долча хаттарашта дола жоп.
11.25 — «Очевидное — невероятное».
12.25 — Социализма мехкашка. «Ткъо шу даьнначул тІехьагІа» яхача документальни фильма премьера (ЧССР).
12.55 — Союзни республикай киноискусство (Латвийски ССР).
14.30, 16.55, 00.15 — «Кердадараш».
14.40 — ВЛКСМ 70 шу дузаш. «КІай сердал йовзаш» яха художественни фильм.
15.55 — «Массанена а хІаранена а». «Проблемагахьа юхь йолаш». Хургйола ценообразоване реформа ювцаш.
17.00 — Дунен халкъашта юкъера программа. «Лочкъаль дІаьнкиха Даьхе». США бахача индийски наьха вахарах дола документальни телевизионни фильм. ДІадоладуш къамаьл ду политически обозревателе В. С. Зорина.
18.20 — Поэзе минуташ.
18.25 — «Тхо шуга хьежаш да». Афганистана лаьтта хьахиннача иллей авторашцеи уж иллеш доахарашцеи вІашагІкхетар.
18.50 — Эггара хьалха ЦТ экрана тІа. «Кин-дза-дза» яха художественни фильм. 1-гІеи, 2-гІеи сереш.
21.00 — «Ха».
21.40 — Перестройка прожектор.
21.50 — Шоттадийнахьа сайрийна. «Телевизионни хьоашал. Виргилиус Норейка». «Джаз... джаз... джаз...».

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйрийнара гимнастика.
8.15 — «Мысль». Студе довзийт... «Куранташ». «Революце майда, цІа № 1». (Ленинград).
9.00 — Хержараш. Абрамов Федор.
10.10 — «УнахцІено». Іилма-популярни фильмаш.
11.05 — Кхоана — мехкдаьттан газовии промышленносте ди.
11.35 — Шун письмоех. Концерт (гІалгІай меттала).
12.05 — Саг. Лаьтта. Вселенне. Ведущи — Советски Союза шозза Турпал, СССР летчик-космонавт В. И. Севостьянов.
13.05 — «ХьунагІара гуйре». Іилман-популярни фильм.
13.15 — «Нежный возраст». Художественни фильм субтитраш а йолаш.
14.35 — «Ах бийса ялалехьа а льинначул тІехьагІа а» (31 июле хиннар шозлагІа).
16.20 — Информационни музыкальни программа (нохчий меттала).
16.40 — Киножурнал.
16.50 — «Воспоминание». Мультипликационни фильм.
17.00 — Хоккей. СССР чемпионат. ЦСКА — «Динамо» (Рига). Перерыве (18.20) — Мотобол. Европа чемпионат.
19.15 — Футбол. СССР чемпионат. «Спартак» — «Черноморец». Перерыве (20.00) — «Бийса сатийна хийла шун, бераш!». «Буренушка». Мультипликационни фильм.
21.00 — «Ха».
21.40 — Перестройка прожектор.
21.50 — Союзни республикай студей фильмаш. М. Горье. «На дне» яхача пьеса мотивех дола цу тайпара цІи йолча художественни фильма премьера. «Ереван» яхача телефильмай студи, 1986 ш. 1-гІеи, 2-гІеи сереш. Перерыве (23.00) — Кердадараш.

4 СЕНТЯБРЬ

КІИРАНДИ

I ПРОГРАММА

МЕХКДАЬТТАН ГАЗОВИИ ПРОМЫШЛЕННОСТА БОЛХЛОЙ ДИ.

8.00 — «Кердадараш».
8.15 — Ритмически гимнастика.
9.00 — «Наькъа тІара порядок» яхача документальни фильма премьера.
9.20 — «Спортлото».
9.30 — «Будильник».
10.00 — «ГІулаих деш ва Советски Союза!».
11.30 — «Киноафиша».
12.30 — «Музыкальни киоск».
13.00 — «Юртара сахьат».
14.00 — «УнахцІено».
14.45 — «Григех йола легенда». Мультипликационни фильм.
15.00 — СССР халкъа хьехархочунца Г. М. Кубраковца Останкино концертни студе вІашагІкхетар.
16.35 — «Дийна планета» яхача шийтта сери йолча документальни фильма премьера. 8-гІа сери — «Керда теза хий» (Великобритани).
17.30 — Футбольни обозрени.
18.00 — Дунен халкъашта юкъера панорама.
18.45 — КІирандийнахьара кинозал. «Стеклянная гармоника». Мультипликационни фильм. «Славьсл, Мария!». Документальни фильм.
19.30 — «Виктор Крохин шозлагІа тохавалар». Художественни фильм (хьалххара).
21.00 — «Ха».
21.40 — Композитора Е. Крылатова авторски сайре. Перерыве (22.35) — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — Зарядке отта!
8.15 — «Мысль» яха программа. Вай беш. Ведущи — юртбоахама Іилмай кандидат Б. А. Попов.
8.50 — Портреташ. Александр Грин.
9.35 — «Горизонт» яха киноальманах. 1. «Лицея день заветный». 2. «Кубики, роботы и звездное небо». 3. «Триумфы геометрии».
10.15 — «Дуненна гонахьа». Киноальманах.
11.15 — Экономически знаней лардаш. Журнал. «Телезко». Къахьегама коллективай советаш.
11.50 — «Къаьнача спектаклах дола дагалувцамаш». Іилма-популярни фильм.
12.20 — Замечательни боячa наьха вахар. Н. И. Лобачевский.
12.50 — «Дийнлургва хьо кердача вахара». «Народни воле» исполкома членах В. Н. Фигатнерах.
13.25 — «Чебурашка школе вода». «Пилла кІориг цамогаш хиннай». Мультипликационни фильмаш.
13.45 — «Со хиннавецаре...» яхача телевизионни документальни фильма премьера. (Саратов). (Кулгалхо харжара проблемахи хІаране вахара позици кийчъярахи).
14.20 — Тха города музыка. Киевера передача.
15.05 — «ДІа а юха а». Юртара дІа хІана ух кагирхой.
15.35 — «Энергични нах» яхача телевизионни спектакла премьера. Автор — В. Шукшин.
18.00 — Музыкальни абонемент.
19.00 — «Судьбе завистливой назло» яхача документальни фильма премьера. Яздархочун. Н. А. Островске творчествох.
19.30 — «На арене яки» яхача фильма-концерта премьера.
20.00 — «Сатийна хийла шун, бийса, бераш!». «Хьуна фаьлг».
20.15 — Илли доахх Пермски филармоне маІача наьха вокальни квартето. леладу». Документальни фильм.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Спортлото-82». Художественни фильм.
23.10 — «Кердадараш».

5 СЕНТЯБРЬ

ОРШОТ

I ПРОГРАММА

17.10 — Керда хоамаш.
17.15 — «Каьрдига бургац» яха клуб.
18.00 — Юхасаца, ха.
18.45, 23.05 — Тахан дунен тІа.
19.05 — Кхийнарашта йола мультипликационни фильмай премьера. «Расчет йолаш саг йоалаяр». «Лаьттеи форда тІеи».
19.15 — XIX партконференце новкъа. «ГІишлонхо», ГІишлон балхий дикал—йизза хозрасчет йолча хьалашка. Л. Н. Толстой ваь 160 шу дизарга. «И свет во тьме светит» яхача телевизионни спектакла премьера.
21.00 — «Ха».
21.40 — Перестройка прожектор.
21.50 — Телевизионни спектакль дІахояхьар. «И свет во тьме светит».
23.15 — «Музыкеи вайи».

II ПРОГРАММА

17.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
17.35 — «Пешка чура кхераме цІи». Іилма-популярни фильм.
18.05 — «ЛадувгІалаш, бераш!»
18.15 — «ЧІоагІа романс!» Художественни фильм. 1 сери.
19.25 — «Нохч-ГІалгІайче». Информационни программа.
19.40 — «Ваь лаьтта дагадеха».
20.00 — «Даьнъала хийла шун бийса, бераш!» «Умка». Мультипликационни фильм.
20.15 — Дунен халкъашта юкъера панорама.
21.00 — «Ха».
21.40 — Перестройка прожектор.
21.50 — «Дийна планета». Документальни фильм. 8 сери. «Керда, теза хий». (Великобритания).
22.45 — «Іуйрийнара почта».
23.15 — Керда хоамаш.

РАДИО

3 СЕНТЯБРЬ

ШОАТТА

7.40 — «Хьувкъама экзамен йоллийт» (нохчий меттала).
7.55 — 8.00 — Хоамаш. Хаоттам.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.25 — Передачай программа.
8.30 — 8.45 — «Доттагіленца ба вай низ» (нохчий меттала).
10.40 — «Обществаи законн» яха радиожурнал (гІалгІай меттала).
11.00 — 12.00 — «Камертон». Кагирхошта лаьрхІа — информационно-музыкальни программа.
12.30 — Сатирически микрофон (нохчий меттала).
12.50 — «Хозрасчета хьалашка» (гІалгІай меттала).
13.05 — 13.15 — Реклама.
15.15 — «Перестройка практика»: проблемаши решенеши.
16.00 — 17.00 — «Лехам» (Поиск) яха музыкальни программа.
18.20 — 19.00 — Шун письмоех оттадаь концерт.

4 СЕНТЯБРЬ

КІИРАНДИ

МЕХКДАЬТТЕИ ГАЗОВИИ ПРОМЫШЛЕННОСТА БОЛХЛОЙ ДИ

7.15 — Республикански газетий обзор.
7.30 — Передачай программа.
7.35 — 7.40 — Хоамаш.
8.15 — 9.00 — ДІаэца тха моаршал.
11.20 — 12.00 — Мехкдаьттен газовии промышленносте болхлой Ден хетадаь концерт.
15.15 — 15.30 — «Эффективни къахьегамаи унахцІена бытаи тІехьа» яха радиожурнал (нохчий меттала).
16.00 — Литературни Нохч-ГІалгІайче.
16.30 — «Къона тІехье» (нохчий меттала).
16.45 — 17.00 — Дагестана ашараш.
18.00 — 19.00 — Иллеца доттагІал долчарна лаьрхІа концерт.

ХЬАМСАРА НОВКЪОСТИЙ!

ДІАДОЛАДЕННАД 1989 ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТ ЯЗДАЙТАЛГА

Газет язду «Союзпечата» ерригача отделенешкеи агентствашкеи, предприятешкарча, учрежденешкарча, организацешкарча общественни уполномоченнеша.

Шера газет яздайтара мах 4 соми 8 кепиги ба. Из кхо ца деш, кхоаненга дехкаш тІехьа а ца доахаш, ханнахьа «Сердало» яздайта шоашта!

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехктокхама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-53-12, промышленностеи транспортеи — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-37-84, 2-90-66; культура — 2-64-75, 2-75-78; письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорски — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907 г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-53-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-66, 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувлшинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05236. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2915.